

AI-analys av synpunkter i webbenkäten på dialogunderlaget om åtgärdsförslagen för att nå målen i naturrestaureringsförordningen.

I webbenkäten ställdes följande fem frågor:

- Är det någon eller några åtgärder som du saknar för att nå målen? Vilken eller vilka är det?
- Hur kan åtgärdsförslagen utvecklas och förbättras för att vi ska nå målen?
- Vilka är de viktigaste konsekvenserna av de åtgärder som presenteras?
Positiva såväl som negativa
- Hur kan konsekvenserna utvecklas/förbättras?
- Vad är otydligt i dialogunderlaget och hur kan det bli tydligare?

Kommentarerna nedan är AI-genererade utifrån de svar som lämnades i enkäten.

Kommentarerna är sammanfattade utifrån svaren på alla fem frågorna.

1. Ekonomiska incitament & stöd för betes- och ängsmarker

- *"Jag saknar tydliga prioriteringar för hur ersättningsnivåer för ängs- och betesmarker ska se ut – de måste spegla de faktiska kostnaderna."*
- *"Inför fleråriga avtal och full finansiering av investeringskostnader för betes- och ängsprojekt (t.ex. stängsel, infrastruktur)."*
- *"Skapa en ersättning för naturbetesmarker med tydliga prioriteringskriterier och kartstöd så att ansökningar kan riktas mot de mest lämpliga områdena."*
- *"Stöd bör kunna sökas av markägare, byföreningar eller privatpersoner även om de inte själva bedriver jordbruket."*
- *"Inför stöd för investeringar i fasta/permanenta stängsel och stängselssystem inklusive vatten- och strömförsörjning."*
- *"Finansiera infrastrukturella insatser för betesdrift, t.ex. lokala slakterier, transport och säsongarbetskraft."*
- *"Ge högre ersättning för skötsel av marker med specifika arter (ÅGP-arter) och livsmiljöer."*

- *”Öka ersättningsnivåerna för skötsel av ängs- och betesmarker så att de blir ekonomiskt attraktiva för både små och stora gårdar.”*
 - *”Ersättningar bör kunna staplas – gårdar ska kunna kombinera betesstöd med andra miljöersättningar utan att riskera minskad ersättning.”*
 - *”Inför ett stöd för investeringar i nya djurstallar och virtuella stängsel så att betande djur kan hållas på mer avlägsna marker.”*
-

2. Skötsel- och driftsmetoder (betes- och ängsplanering)

- *”Betesplanering bör inkludera tydliga prioriteringar för stall- och betesperioder (t.ex. 3-blad-regel, återhämtningstid).”*
 - *”Inför stöd för dubbelslätter på slätterängar (de som slås 15 juli har stor grästillväxten till september och de behöver då slås igen*
 - *”Tillåt bränning av gräs- och ljungmarker samt återinför den nationella ersättningen för myrslätter”*
 - *”Skapa incitament för vinterbete i lämpliga regioner – vinterbete ger både blomrikedom och minskar vinterfoderbehov.”*
 - *”Stöd för sent betespåsläpp bör utredas för att minska röjningsbehov.”*
 - *”Uppmuntra till användning av virtuella stängsel – ger möjlighet att styra betestryck utan fysiska avgränsningar.”*
 - *”Betesfria år bör kunna betalas för när de införs av myndigheten för att gynna arter, men ersättning bör ges på annat sätt till jordbrukaren.”*
 - *”Betens kvalitet kan förbättras med kalkning och kompostspridning på sura betesmarker.”*
 - *”Inför ekonomiskt stöd för årlig bränning av hedliknande hävdade gräsmarker för att bevara blomrikedom.”*
-

3. Ekologiska och biologiska effekter

- *”Positiva konsekvenser: Ökad biologisk mångfald, bättre pollinering, potentiell kolinlagring, ökat rekreations- och kulturvärde.”*
- *”Negativa konsekvenser: Ekonomisk belastning om ersättningar är otillräckliga, regelverks- och prövningsbörda, felplacerade åtgärder som ger låg ekologisk nytta.”*

- *”Större fokus på att bevara och återställa hed- och ljunghabitat för pollinatörer (t.ex. ljunghedar i Halland) samt sandblottor.”*
 - *”Ökad betesintensitet kan leda till ökad kolinlagring men bara om betetrycket är rätt och betesperioden anpassas.”*
 - *”Särskilt stöd för de arter som ingår i art- och habitatdirektivet (ex. hotade arter) behövs i ängs- och betesmarker.”*
-

4. Policy, regler och lagstiftning

- *”Avskogningsförordningen måste anpassas så att den inte hindrar återetablering av ängs- och betesmarker.”*
 - *”Klargör icke-försämrings-kravet i Natura 2000-områden för ängs- och betesmarker.”*
 - *”Specificera vilka landskaps- och miljömål som styr betesstöden i den nya NRL-planen.”*
 - *”Inför en tydlig förvaltning av ängs- och betesmarker (t.ex. en nationell beteskoordinator) som kan samordna stöd och rådgivning.”*
 - *”Förenkla och harmonisera CAP-regler med betes- och ängsstöd så att de blir mer stapelbara.”*
 - *”Avskaffa restriktionerna kring arrendator- och markägaransvar för att möjliggöra fler aktörer (t.ex. byföreningar) att söka stöd.”*
-

5. Kunskaps-, utbildnings- och rådgivningsinsatser

- *”Skapa en nationell kompetensutvecklingsinsats för ängs- och betesmark, med enkla digitala kurser och praktiska manualer.”*
- *”Utveckla ett nätverk av betes- och ängsrådgivare som kan hjälpa markägare med gårdsplanering och ansökningar.”*
- *”Uppmuntra samverkansprojekt där socioekonomiska förutsättningar är bra, skapa lokala samverkansnätverk.”*
- *”Stöd för utbildning i virtuella stängsel och digitala verktyg för betesplanering.”*
- *”Inför mentorskapsprogram för unga jordbrukare som vill börja med betesdjur på naturbetesmarker.”*

6. Infrastruktur, logistisk och marknadsstöd

- *"Stöd för investeringar i lokala slakterier, transport och stallar för betesdjur."*
 - *"Skapa incitament för att köpa eller hyra mark som kan användas för ängs- och betesmarker."*
 - *"Inför ett offentligt upphandlingsprogram som prioriterar produkter från naturbetesmarker (t.ex. naturbeteskött, ekologisk mjölk)."*
 - *"Stöd för att bygga eller renovera djurstallar för betande djur"*
 - *"Skapa en marknad för ekosystemtjänster (biodiversitetskrediter) där förvaltare av ängs- och betesmarker kan sälja sina ekologiska värden."*
-

7. Åtgärder för specifika livsmiljötyper och arter

- *"Stöd för ängsvallar och försenade vallskördar – definiera vilka typer av vallar som ger mest biologisk nytta."*
 - *"Uppmuntra återställning av sandblottor, torra hed- och ljungområden samt ängar."*
 - *"Skapa särskilt stöd för områden med hotade arter (ex. fjärilar, vildbin, hed-arter) inom ängs- och betesmarker."*
 - *"Åtgärder för att öka strukturell variation: inför stöd för skogsbryn, bryn, trädkärnor i ängar och betesmarker."*
 - *"Planera för framtida klimat, anpassade betesmarker – exempelvis anpassa betesdrift till förändrade växtsäsonger."*
-

8. Övervakning, kartläggning och uppföljning

- *"Digitala GIS-verktyg för att visualisera och prioritera ängs- och betesmarker (kartstöd)."*
- *"Nationell inventering av ängs- och betesmarker – bör fortsätta att finansieras av staten."*
- *"Inför ett system för att samla in data om beteskvalitet, blomrikedom och arter från markägare (t.ex. via app eller webbenkät)."*

- *"Koppla ängs- och betesdata till NRL-uppföljning för att säkerställa att mål uppnås."*
 - *"Stärk samordning mellan Jordbruksverket, Länsstyrelserna och Naturvårdsverket i övervakningsarbetet."*
-

9. Sociala och samhällsliga aspekter

- *"Projekt för ängs- och betesmarker bör inbegripa lokala samhällen, ideella organisationer och djurparker för att sprida kunskap och engagemang."*
- *"Skapa ett rådgivande råd med representanter från lantbrukare, näringsliv, ideella och forskare för att säkerställa att åtgärderna är relevanta och genomförbara."*
- *"Öka synligheten av befintliga framgångsrika projekt (t.ex. Länsstyrelsens 30-miljonersprojekt för betesmarker) för att inspirera andra."*
- *"Stöd för att organisera lokala "betesforum" där markägare kan utbyta erfarenheter och matcha betesdjur med lämpliga betesmarker."*